

Česká školní inspekce

Olomoucký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Libina, okres Šumperk

Libina 548, 788 05 Libina

Identifikátor školy: 600 148 327

Termín konání inspekce: 8. – 12. a 15. - 16. březen 2004

Čj.:	m5-1026/04-005133
Signatura:	km5cx149

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole, včetně odloučených pracovišť, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2, ve školním roce 2003/2004 k datu inspekce
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole, včetně odloučených pracovišť, ve vyučovacích předmětech prvouka, přírodověda a tělesná výchova na 1. stupni a v předmětech český jazyk, německý jazyk, matematika, chemie, fyzika a přírodopis na 2. stupni školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2, ve školním roce 2003/2004 k datu inspekce
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve vyučovacích předmětech prvouka, přírodověda a tělesná výchova na 1. stupni a v předmětech český jazyk, německý jazyk, matematika, chemie, fyzika a přírodopis na 2. stupni školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2, ve školním roce 2003/2004 (vzhledem k tematickému úkolu zaměřenému na posouzení výuky německého jazyka v našich školách jsou zpracovány v inspekční zprávě podmínky i průběh vzdělávání a výchovy v předmětu německý jazyk detailněji)
- ❖ rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovatelem školy je Obec Libina, 788 05 Libina 523. Základní škola (ZŠ) s kapacitou 458 žáků byla zřízena od 1. ledna 2001 jako příspěvková organizace. Má šestnáct tříd 1. - 9. ročníku s 348 žáky, kapacita školy je využita na 76 %. Škola sdružuje školní družinu (ŠD) s kapacitou 100 žáků, školní klub s kapacitou 40 žáků a školní jídelnu (ŠJ) s kapacitou 500 jídel. Do školy dochází z jedné okolní obce pouze 1 žák. Vzhledem ke značné rozlehlosti obce dojíždí z jejích okrajových částí 128 místních žáků. Škola má čtyři odloučená pracoviště:

1. ZŠ (Libina, U Kostela 31)*
2. ŠD (Libina 207)
3. ZŠ, ŠD, výdejna stravy (Libina 520) *
4. ŠJ (Libina 564) *

* Součástí školy, ve kterých byla provedena inspekční a kontrolní činnost.

Ve školním roce 2003/2004 je výuka 1. - 9. ročníku organizována podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2. Rada školy je ustavena od 1. září 2003.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve školním roce 2003/2004 se na realizaci vzdělávacích a výchovných záměrů vzdělávacího programu Základní škola podílí celkem 21 pedagogický pracovník. Předmět německý jazyk, který je zařazen dle zájmu žáků do učebního plánu tříd 7. – 9. ročníku, vyučuje jedna učitelka odborně a pedagogicky způsobilá pro druhý stupeň základní školy bez aprobační pro uvedený předmět. S výukou předmětu má již mnohaleté praktické zkušenosti, odborně a metodicky se průběžně vzdělávala v akreditovaných jazykových kurzech.

Pracovní úvazky učitelů jsou z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti většinou stanoveny vhodně. Z celkového počtu 436 vyučovacích hodin učebního plánu je 87 hodin (20 %) vyučováno pěti pedagogickými pracovníky, kteří nesplňují požadovanou kvalifikaci pro výuku na příslušném stupni školy. Tato skutečnost se negativně projevila v části sledované výuky. Výchovná poradkyně školy absolvovala kvalifikační studium potřebné pro výkon této funkce.

Počet odloučených pracovišť klade značné nároky na organizaci řídicí práce. Realizovaný způsob řízení s vhodně delegovanými pravomocemi i účelná organizační struktura umožňují efektivní vedení školy a zajišťují plynulý chod všech jejích úseků s příznivým dopadem na výchovně-vzdělávací proces.

Při vedení učitelů sledovaných předmětů využívá ředitelka školy metodické orgány (metodické sdružení (MS) na 1. stupni a předmětové komise na 2. stupni). Jejich činnost se projevuje převážně v oblasti organizační a materiálně-technické, sporadicky se zabývají problematikou didakticko-metodickou a kurikulární. Práce předmětových komisí na 2. stupni je spíše formální, jejich podíl na zkvalitňování vzdělávání a výchovy je málo výrazný.

Metodická pomoc začínající učitelce probíhá prostřednictvím určeného zkušeného vyučujícího, její obsah a pravidla jsou přesně stanovena, jejich realizace však není důsledná.

Kontrolní činnost vedení školy včetně hospitací je plánovitá, z jejich výsledků jsou vyvozovány závěry, mnohdy ale bez patřičných opatření a následné nápravy.

Přenos informací s adekvátně stanovenými pravidly je v rámci vnitřního informačního systému zajištěn standardními mechanismy.

Stabilizace pedagogického sboru probíhá plynule, ale ne vždy v souladu s požadavky na odbornou a pedagogickou způsobilost učitelů. Systematicky je podporován profesionální růst pedagogických pracovníků formou účasti na různých vzdělávacích akcích, jejichž priority jsou stanoveny.

Ředitelka školy vytvořila hodnotící nástroje s konkrétními kritérii pro posouzení práce učitelů, dostatečně motivujícími k dalšímu sebevzdělávání a zlepšování pracovních výsledků. Postupně je uplatňován i systém autoevaluace školy prostřednictvím dílčích sebehodnocení vedoucích jednotlivých úseků. Dosud však nejsou přesně vymezeny požadavky pro jejich zpracování, což se odráží v nižší vypovídací hodnotě některých materiálů. Závěry autoevaluace se promítají do plánu školy na další období.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Prostorová kapacita a vybavení školy vyhovují potřebám vzdělávání a výchovy a umožňují v rámci realizace zvoleného vzdělávacího programu plnění specifických výukových cílů kontrolovaných předmětů. Ve školní budově, která je sídlem organizace (Libina 548), probíhá výuka žáků 2. stupně. Na dalších dvou odloučených pracovištích jsou vyučováni žáci 1. – 4. ročníku a jedné paralelní třídy 5. ročníku. Učebny na všech pracovištích jsou funkčně zařízené, pracovní prostředí na 1. stupni je estetické a podnětné, na 2. stupni má průměrnou úroveň. Více jak polovina učeben je vybavena novým žákovským nábytkem. Výuce předmětů fyzika a chemie slouží standardně vybavená odborná pracovna, která v tomto školním roce není současně kmenovou učebnou. Disponuje náležitými rozvody vody a elektřiny, audiovizuální technikou i demonstračním stolem pro provádění pokusů. Žákovský nábytek v této učebně je již značně opotřebovaný, ale dosud funkční. K výuce informatiky slouží nově

vybudovaná počítačová učebna, která je propojena v lokální síti s přístupem na internet. Jazyková učebna s uspořádáním žákovských pracovních míst vhodným k rozvíjení interaktivních řečových dovedností není ve škole zřízena, výuka probíhá v kmenových učebnách, jejichž prostředí nepůsobí příliš podnětně. Výuka tělesné výchovy probíhá ve třech tělocvičnách umístěných vždy v příslušné budově odloučených pracovišť. Dvě z nich jsou opatřeny novým povrchem, třetí (Libina 520) prostorově nejmenší, je adaptovanou učebnou. Nejpodnětnější prostředí vytváří tělocvična budovy U kostela 31, jejíž prostor je však omezen uskladněným tělocvičným náradím. Naopak nejméně podnětně (zpuchřelá omítka vlhkého zdiva) působí interiér tělocvičny v suterénu hlavní budovy školy (Libina 548). Pro venkovní výuku slouží přilehlé hřiště a travnaté plochy. Materiální potenciál pro tělesnou výchovu je převážně starší a opotřebovaný, jeho množství a kvalita umožňují plnění učebních osnov bez omezení.

Sbírkou učebních pomůcek pro sledované předměty včetně didaktické techniky, videotéky a výukových programů jsou dostačující z hlediska množství i výběru. Zčásti zastaralé pomůcky jsou průběžně nahrazovány a doplňovány. Aktualizace fondu učebnic postupuje systematicky. Škola poskytla všem žákům vhodné učebnice pro sledované vyučovací předměty. K zajištění materiální podpory a zvukové názornosti výuky předmětu německý jazyk je ve škole k dispozici dostatečně rozsáhlá sbírka učebních pomůcek. Žákům byly poskytnuty učebnice jednotného učebnicového souboru, zčásti s novou pravopisnou normou a zčásti ručně opravované.

Kontrolní činnost se zaměřuje na využívání materiálně-technických zdrojů školy, umožňuje zhodnotit jejich aktuální stav a následně vytyčit cíle v oblasti zdokonalení prostředí a vybavení celého subjektu. Vedení školy podporuje postupné vytváření vhodného materiálního zázemí pro aktivní učení žáků.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti v kontrolovaných předmětech mají dobrou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Vzdělávání a výchova žáků základní školy jsou organizovány jednotně podle platných učebních dokumentů. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zpracovány vhodné individuální vzdělávací programy.

Vzdělávání a výchova žáků 1. – 9. ročníku jsou ve sledovaných předmětech realizovány v souladu s platným vzdělávacím programem Základní škola, čj. 16 847/96-2.

Učební plán školy a týdenní hodinové dotace jednotlivých předmětů jsou dodrženy, výuka sledovaných vyučovacích předmětů probíhá v souladu s platnými učebními osnovami. Ve všech ročnících byl dodržen maximální počet vyučovacích hodin v jednom dni. Navýšení týdenní hodinové dotace v 8. a 9. ročníku o jednu vyučovací hodinu bylo provedeno v souladu s metodickým pokynem MŠMT. Předložená povinná dokumentace základní školy je vedena ve stanoveném rozsahu, probrané učivo sledovaných předmětů však není zapisováno v třídních knihách výstižně.

Učební plán vzdělávacího programu Základní škola je ve sledovaných předmětech dodržen. Výuka je realizována podle platných učebních osnov. Kontrolovaná povinná dokumentace nezachycuje průběh vzdělávání a výchovy průkazně.

Naplňování učebních osnov hodnocených předmětů je sledováno při hospitační a kontrolní činnosti vedení školy.

Kontrola naplňování učebních osnov hodnocených předmětů je účinná.

Organizace a řízení výchovně-vzdělávacího procesu v subjektu s několika odloučenými pracovišti probíhá v souladu s platným právním předpisem. Při tvorbě rozvrhu hodin vedení školy respektovalo psychohygienické a didaktické zásady. Na krácení délek některých přestávek byla škole poskytnuta pro školní rok 2003/2004 ze strany MŠMT výjimka. Řád školy obsahuje ustanovení pro všechny oblasti, má potřebné administrativní náležitosti a byl projednán s pracovníky školy a schválen pedagogickou radou. Řády odborných učeben jsou vhodně zpracovány. Zavedený informační systém školy vůči rodičům plní svoji funkci, rodiče získávají průběžně potřebné informace o vzdělávání a výchově svého dítěte.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je ve specifických podmínkách základní školy funkční.

Funkci výchovného poradce zastává zkušená učitelka s odpovídajícím specializačním studiem. Ve své práci se řídí rámcově zpracovaným plánem. Zaměřuje se jak na péči o žáky se specifickými poruchami chování a učení, tak na profesní poradenství. Z jednání, která vede s rodiči i žáky, si pořizuje stručné vypovídací záznamy. Spolupracuje s třídními učiteli, rodiči, pedagogicko-psychologickou poradnou, s policií, s obecním úřadem a sociálními kurátory. Veškeré problémy řeší v součinnosti s vedením školy.

V oblasti prevence sociálně patologických jevů koordinuje svoji práci s činností metodika prevence, který se zúčastňuje přednášek organizovaných Pedagogicko-psychologickou poradnou v Šumperku, zaměřených na problematiku sociálně patologických jevů. Obsah zpracovaného minimálního preventivního programu vychází z analýzy předchozího stavu, stanovuje konkrétní úkoly v rámci výuky i mimoškolních aktivit. Škola v minulosti úspěšně řešila šikanu a používání omamných látek.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v prvouce a přírodovědě

Výuku obou předmětů zajišťují učitelé, kteří mají požadovanou kvalifikaci. Naplánování učiva pro jednotlivé ročníky bylo provedeno vhodně s ohledem na návaznost obsahu zařazených tematických celků.

Vyučovací hodiny svou strukturou odpovídaly stanoveným výukovým cílům. Výběr a množství informací byly přiměřené náročnosti učiva a specifickým podmínkám jednotlivých tříd. U vyučujících byl patrný rozdílný přístup k volbě metod a forem práce. Ke kladům části hodin patřila kvalitní promyšlená příprava jejich organizace, členění, vytváření vhodného psychosociálního klimatu a výchovné využití učiva. Žáci byli vhodně motivováni využitím soutěživých a hrových forem práce i častou pochvalou za výkon. Psychohygienické potřeby žáků byly respektovány především střídáním nejrůznějších činností a využíváním relaxačních prvků.

Nižší efektivitou se vyznačovaly vyučovací hodiny, v nichž převládal verbální projev učitelek, byly tolerovány jednoslovné odpovědi žáků, kteří nebyli vedeni k souvislému vyjadřování myšlenek a jejich řečová způsobilost nebyla rozvíjena. Aktivizační metody práce, např. problémové učení, diskusní metody atd. byly použity v omezené míře. Malé uplatnění zásady názornosti v některých vyučovacích jednotkách vedlo ke snížení pozornosti žáků a jejich celkové aktivitě.

V závěru většiny vyučovacích hodin chyběla rekapitulace probrané učební látky, zhodnocení práce žáků a splnění výukových cílů.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech prvouka a přírodověda měly dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově na 1. stupni

Hospitace proběhly u pěti vyučujících, z nichž jedna nesplňovala požadavky odborné a pedagogické způsobilosti, což se na kvalitě výuky negativně neprojevilo. Obsah některých úseků vyučovacích hodin byl detailně připraven a promyšlen.

V části sledovaných vyučovacích hodin převládala ne vždy efektivní frontální výuka, popřípadě frontální výuka organizovaná na stanovištích, úvodní i průběžná promyšlená motivace, respektování psychohygienických zásad, vhodná rytmizace pohybu či motivace hudebním doprovodem a v některých hodinách až příkladná kázeň.

K nedostatkům zbývající části hospitovaných vyučovacích hodin patřila nižší efektivita využití času a s ní související nízká fyziologická účinnost, nevhodné vedení průpravné části žákem, drobné didaktické a terminologické chyby.

Materiální potenciál účinně přispíval k naplňování vytyčených cílů sledovaných vyučovacích hodin, jeho stav i počet umožňovaly plnění učebních osnov bez omezení.

Prověřování úrovně pohybových dovedností probíhalo pravidelně a žáci byli s výsledky klasifikace seznamováni, klasifikační kritéria byla spíše mírná. Zápisy klasifikace v žakovských deníčcích a žakovských knížkách pravidelně informovaly zákonné zástupce žáků o výsledcích. V některých vyučovacích hodinách byly patrné i prvky vzájemného hodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově na 1. stupni měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce na 2. stupni

Výuku předmětu zajišťují čtyři kvalifikované učitelky. Krátkodobá učitelská praxe dvou z nich se negativně projevila v metodickém vedení vyučovacího procesu, věcné interpretaci učiva i v kvalitě opravy kontrolních slohových prací, zejména v přehlížení pravopisných chyb.

Vzhledem k termínu inspekce a aktuálnímu rozvrhu hodin byly provedeny hospitace pouze v hodinách slohového výcviku ve všech ročnících a třídách. Z průběhu vyučovacích hodin a z reakcí žáků některých tříd bylo zřejmé, že nejsou na realizovaný způsob práce zvyklí. Byli neukázněni, při skupinové práci, která byly zařazena vzhledem k obsahu a charakteru učiva nefunkčně, nerespektovali autoritu učitele. Neměli vypěstovanou dovednost pracovat v týmu. Nedostatek motivačních prvků a převaha stereotypních metod a forem práce nepodporovaly aktivní učení. Učitelky nerespektovaly didaktické zásady, jednotlivé činnosti na sebe plynule nenavazovaly, ze závěrů výuky nevyplývaly jejich cíle.

Pouze čtvrtina kontrolované výuky se vyznačovala efektivními metodami a formami práce směřujícími k aktivnímu učení i příznivou pracovní atmosférou s uplatňováním účinné motivace a didaktických zásad. V této části výuky byli žáci vedeni k samostatnému ústnímu i písemnému projevu, do výuky byly zařazovány výchovné momenty, využívaly byly mezipředmětové vztahy s dějepisem a výtvarnou výchovou. Motivačně působilo také průběžné pozitivní hodnocení výkonu žáků, kteří byli vyzýváni k vyjádření vlastního názoru a podíleli se na hodnocení výkonů svých spolužáků.

Materiální podpora výuky spočívala ve využívání učebnic a paradigmat zpracovaných učitelkou a umístěných na magnetické tabuli, které sloužily ke shrnutí a zopakování učiva.

Podklady pro klasifikaci získávají učitelky formou ústního i písemného zkoušení. Z celkové klasifikace i výsledků srovnávacích testů je evidentní, že výsledky vzdělávání v předmětu jsou ve školním roce 2003/2004 průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce jsou vyhovující.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyce

Německý jazyk je vyučován jako povinný a zčásti volitelný předmět v pěti skupinách pouze ve třídách 7. – 9. ročníku s celkovým počtem 13 vyučovacích hodin.

Vzdělávací cíle, učební metody a formy práce i zvolené prostředky ve sledovaných vyučovacích hodinách odpovídaly jazykové vyspělosti žáků. Učební osnovy a kontinuita učiva byly respektovány.

K psychohygieně výuky a také aktivizaci žáků přispělo časté střídání činností s využitím vhodných didaktických her a případnými změnami pracovních míst, přiměřené pracovní tempo i potřebné větrání učebny.

Program a cíle výuky byly žákům srozumitelně konkretizovány v německém jazyce. Její celkovou efektivitu pozitivně ovlivnila pečlivá bezprostřední příprava vyučující, což se projevilo zejména v promyšlené organizaci práce a v jejím účelném materiálně-technickém zajištění (audiotechnika, nástěnná mapa Německa, pracovní listy pro samostatnou práci žáků, karty se slovními spojeními a příslovími).

Frontálně řízené činnosti žáků byly vhodně kombinovány s úkoly zadanými pro individuální a skupinovou práci. Účelně byl zařazen poslech a kontrola porozumění, práce s učebnicovými a dalšími texty, nácvik čtení a překladu. V nedostačující míře byly navozovány interaktivní situace vyžadující od žáků kooperaci k rozvíjení jejich řečové způsobilosti s důrazem na správnost zvukové podoby jazyka. Komunikace, např. ve formě mikrodialogů, probíhala jen v úrovni mezi vyučující a jednotlivými žáky. Ke spolupráci měli žáci prostor spíše v oblasti kontroly porozumění a při písemném procvičování mluvnického učiva.

Vyučující věnovala pozornost všem žákům, průběžně a nenásilně je motivovala častými pochvalami, klasifikací jejich písemného a mluvního projevu a důslednou zpětnou vazbou, vhodně využila i sebehodnocení žáků. Taktickým individuálním přístupem a trpělivostí se jí dařilo překonávat komunikační ostych ve skupinách 7. ročníku, kde většina žáků prokazovala velmi dobré znalosti a dovednosti i zájem o výuku. Žáci 9. ročníku byli méně úspěšní a zčásti i pasivní. Psychosociální podmínky výuky příznivě ovlivňovaly jasné organizační pokyny, vstřícné a klidné jednání učitelky.

Výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyce jsou prezentovány v příspěvcích žáků do školního časopisu a zpracovanými tematickými projekty, které jsou vystaveny v učebnách i ve společných prostorech školy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyce měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na 2. stupni

Výuka předmětu je zajištěna třemi vyučujícími, z nichž jen dva jsou plně kvalifikováni a jejichž praktické zkušenosti zpravidla přispěly ke kvalitě vzdělávání. Přestože se učitelka, která nespĺňuje požadavky odborné a pedagogické způsobilosti, připravovala na výuku svědomitě a pečlivě, byly v její práci shledány nedostatky především z hlediska didaktiky a metodiky sledovaného vyučovacího procesu.

Výuka je naplánována i realizována v souladu s učebními osnovami, tematické celky jsou logicky řazeny, k obsahovým duplicitám nedochází.

Vyučování probíhalo v kmenových učebnách, názorné učební pomůcky ke zvýšení jeho efektivity využili jen někteří vyučující. V souladu s obsahem učebních osnov a v návaznosti na probrané učivo volili učitelé vzdělávací cíle vyučovacích hodin, s nimiž byli žáci zpravidla jednoduše, ale výstižně seznámeni. Převažovala frontální výuka, při níž se přímá práce učitele s celou třídou vhodně střídala se samostatnými činnostmi žáků. Většinou bylo dbáno na názornost, na ponechání dostatku času pro pochopení a procvičení učiva i prostoru pro samostatné a aktivní učení. Zpravidla promyšlený způsob ověřování pochopení učiva vedl

žáky k porozumění vztahů a souvislostí. Pozitiva dále spočívala v častém poskytování efektivní zpětné vazby, v práci s chybou a ve vyžadování zdůvodňování postupu při řešení úloh. Prostor pro názory žáků a případné alternativní postupy řešení úloh byl většinou vytvořen, nové učivo a složitější úlohy byly vhodně vyvozovány společně s žáky. V části výuky byl účelně uplatněn individuální přístup. Kladně je hodnoceno diferencované zadávání úloh podle výkonnosti žáků v části sledované výuky. Hlediska psychohygieny byla v průběhu výuky respektována téměř vždy. Učitelé se vyznačovali většinou dobrými verbálními schopnostmi a pozitivním přístupem k žákům, pouze ojediněle bylo zaznamenáno nevhodné direktivní jednání.

V části výuky byly voleny způsoby práce, které nepřispívaly k rozvoji klíčových kompetencí žáků, zejména v oblastech jejich kooperace, orientace při výběru informací a rozvoji jejich řečových dovedností. Cílený motivační úvod byl pozorován pouze v některých vyučovacích hodinách, motivační funkce hodnocení výkonu žáků zde byla využita jen ojediněle, případná klasifikace byla vždy zdůvodněná. Úloha aktualizace probíraného i procvičovaného učiva byla v mnoha případech podceněna, schopnost aplikovat učivo byla u žáků pěstována jen minimálně. Vhodné uplatnění mezipředmětových vztahů bylo zaznamenáno jen sporadicky. Ojediněle se vyskytlo i nevhodné diktování zápisu učiva a málo efektivní organizace činností žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na 2. stupni měly dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v chemii

Výuka je zajišťována učitelkou, která pro daný předmět splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Zařazení jednotlivých učebních celků do výuky je z hlediska obsahu a rozsahu provedeno v souladu s učebními osnovami.

Odborná pracovna, v níž výuka probíhala, svým vybavením umožňuje provádění demonstračních pokusů i realizaci praktických činností v rámci laboratorních prací. Učebna sousedí s kabinetem, v němž je uloženo vyhovující množství učebních pomůcek, laboratorního skla a chemikálií.

Příprava a organizace souhrnného opakování probraného učiva byly promyšlené, vyučující si ověřovala míru pochopení i schopnost aplikace získaných poznatků. Žáci uplatňovali dovednost sestavování vzorců chemických sloučenin a jejich názvosloví s využitím kuličkových modelů. Vyučovací metody byly vhodně voleny vzhledem k probíraným tématům i schopnostem žáků. Demonstrační pokusy usnadňovaly pochopení i zapamatování učiva. Na zvyšování podílu aktivního učení mělo přímý vliv hledání a používání vlastních postupů řešení, užití diskuzních metod, skupinová práce a plnění soutěživých úkolů. Nebylo opomíjeno ani výchovné využití učiva.

Klasická prezentace nového učiva formou výkladu byla dostatečně efektivní vzhledem k vhodnému uplatnění principu názornosti a vedení žáků k logickému myšlení. Učivo bylo předkládáno věcně správně a srozumitelně, některé závěry vyvozovali sami žáci, jejich vědomosti tvořily ucelený systém.

Ve třídách byla příznivá pracovní atmosféra vyplývající z velmi dobrých vztahů mezi učitelkou a žáky.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v chemii měly vynikající úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice

Výuku předmětu zajišťují dva vyučující s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí pro daný stupeň základní školy, což se pozitivně odrazilo ve výsledné úrovni vzdělávání žáků. Výuka byla realizována v souladu s učebními osnovami. Rozvržení učební

látky a řazení jednotlivých celků v tematických plánech respektují náročnost učiva a garantují jeho kontinuitu mezi ročníky.

Výuka probíhala v odborné učebně fyziky a chemie, jedna vyučovací hodina také v učebně výpočetní techniky. Vybavení učeben bylo pedagogicky využíváno efektivně. Výklad nového učiva byl zpravidla doprovázen demonstračními pokusy, názornost sledované výuky měla příkladnou úroveň. Důraz byl kladen na vhodnou průběžnou motivaci a aktualizaci učební látky i na účelné využití mezipředmětových vztahů. Viditelná byla snaha ponechávat žákům prostor pro prezentaci vlastních názorů a zkušeností. Výuka se převážně vyznačovala dobře promyšlenou organizací a účelně použitými metodami a formami práce, převažovalo činnostní pojetí výuky, při kterém obsah a rozsah probírané učební látky odpovídaly žakovským schopnostem. Často byla zařazována kvalitně připravená samostatná nebo skupinová práce. V případě potřeby uplatňovali učitelé individuální přístup. Učivo bylo interpretováno věcně i odborně správně, vyučovací čas byl efektivně využíván. Psychohygienické podmínky výuky byly pozitivně ovlivněny přiměřeností požadavků vyučujících, jejich demokratickým přístupem i vhodným střídáním činností. Slovní hodnocení výkonů žáků i prováděná klasifikace měly motivační charakter. Rozvoji žakovských řečových dovedností byla, až na malé výjimky, věnována patřičná pozornost.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice měly vynikající úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodopise

Předmět je vyučován jednou vyučující, která splňuje požadavky odborné a pedagogické způsobilosti.

Učivo je plánovitě členěno na tematické celky, jeho obsah včetně laboratorních prací koresponduje s osnovami.

V hospitovaných hodinách převládala ne vždy efektivní frontální výuka, dominovala role učitelky, nové učivo bylo prezentováno věcně správně s využitím řízeného rozhovoru, při výkladu žáci vhodně pracovali s učebnicí i názornými pomůckami, v malé míře byla zastoupena i samostatná práce během opakování.

K dílčím nedostatkům sledované výuky patřila menší efektivita aplikované metody, jednotvárný průběh výuky bez dostatečné aktivizace žáků, zúžení úvodní motivace na sdělení cíle vyučovací hodiny, absence průběžné motivace, pomalejší pracovní tempo a tolerování jednoslovných odpovědí.

Obě strany akceptovaly dohodnutá pravidla komunikace a vzájemně se respektovaly. Materiální zázemí předmětu, ve výuce hojně využívané, je celkově na velmi dobré úrovni. S výsledkem dostatečně frekventovaných a pestrých forem hodnocení žakovských vědomostí byli zákonní zástupci žáků pravidelně seznamováni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodopise měly dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Systém zjišťování výsledků vzdělávání vedení školy postupně vytváří. Jeho stávající úroveň již umožňuje ve velké míře zvyšovat kvalitu vzdělávání a výchovy. Využívá externí nástroje zjišťování úrovně poskytovaného vzdělávání (standardizované testy) a k porovnání míry znalostí a dovedností žáků slouží i školní kola soutěží olympiád vztahujících se ke sledovaným vyučovacím předmětům a umístění žáků ve vyšších kolech těchto soutěží. Opírá se také o účelnou hospitační činnost vedení školy, podrobnou analýzu čtvrtletních prověrek a informace o prospěchu žáků podávaných pravidelně na jednáních pedagogické rady. Výsledky jsou vedením školy pečlivě analyzovány, v případě negativních zjištění jsou

přijímána patřičná opatření. Ředitelka školy vypracovává na konci školního roku autoevaluační dokument Hodnocení práce školy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve vybraných vyučovacích předmětech mají dobrou úroveň.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

- V průběhu inspekce proběhla současně i tematická inspekce zaměřená na rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání. Škola navýšila počet vyučovacích hodin v 8. a 9. ročníku zcela v souladu s příslušným metodickým pokynem MŠMT. Disponibilní časová dotace byla využita pro posílení týdenní hodinové dotace povinných předmětů (8. ročník – dějepis, 9. ročník – český jazyk). Výuka v těchto vyučovacích hodinách je zajištěna vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Obsah výuky nepřináší nárůst zátěže žáků. Navýšené hodiny nejsou používány pro zvyšování poznatkové části učiva a jen částečně přispívají k rozvoji dovedností, kompetencí a k podpoře výuky průřezových témat. Formy a metody práce v těchto hodinách vedly jen částečně k aktivitě žáků a podpoře činnostního učení.
- V průběhu inspekce byla provedena také tematická inspekce s názvem „Výuka německého jazyka na základních a středních školách“ s cílem zjistit a zhodnotit personální a materiální podmínky a průběh vzdělávání a výchovy v německém jazyce.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Rozhodnutí MŠMT o zařazení Základní školy Libina, okres Šumperk do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 20 476/03-21 ze dne 27. května 2003 plně odpovídá údajům uvedeným ve Zřizovací listině Základní školy Libina, okres Šumperk vydané dne 12. prosince 2000 na základě usnesení obecního zastupitelstva ze dne 24. října 2000.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT o zařazení Základní školy Libina, okres Šumperk do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 20 476/03-21, ze dne 27. května 2003
2. Zřizovací listina Základní školy Libina, okres Šumperk vydané dne 12. prosince 2000 na základě usnesení obecního zastupitelstva ze dne 24. října 2000.
3. Podkladová inspekční dokumentace a dotazník pro ředitelku školy před inspekcí
4. Vybraná povinná dokumentace školy školního roku 2003/2004: řád školy, rozvrh hodin, třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků, zápisy z jednání pedagogické rady za školní roky 2002/2003 a 2003/2004, Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003
5. Učební dokumenty vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2
6. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání všech pedagogických pracovníků
7. Zápisy z pracovních porad a zápisy z porad vedení školy
8. Hodnocení práce školy – školní rok 2002/2003
9. Plán práce školy na školní rok 2003/2004 (obsahuje plán kontrolní činnosti)
10. Plán hospitační činnosti na školní rok 2003/2004

11. Koncepce ZŠ Libina do školního roku 2005/2006
12. Organizační řád ze dne 2. ledna 2004
13. Úprava režimu vyučovacího dne pro ZŠ Libina vydána MŠMT pod čj. 26 724/03-22 ze dne 16. září 2003
14. Vnitřní platový předpis ze dne 2. ledna. 2004
15. Dodatek k vnitřnímu platovému předpisu ze dne 2. ledna 2004
16. Klasifikační řád ZŠ Libina
17. Plán výchovného poradenství na školní rok 2003/2004
18. Zpráva o činnosti výchovného poradenství za školní rok 2002/2003
19. Hodnocení minimálního preventivního programu za školní rok 2002/2003
20. Vybraná dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
21. Minimální preventivní program na školní rok 2003/2004
22. Čtvrtletní práce z matematiky, kontrolní slohové práce z českého jazyka, laboratorní práce z chemie, fyziky a přírodopisu
23. Tematické plány učiva sledovaných předmětů na školní rok 2003/2004
24. Plány práce a zápisy z jednání metodického sdružení a předmětových komisí sledovaných předmětů ve školním roce 2003/2004

ZÁVĚR

Personální podmínky umožňují realizovat stanovené záměry školy v plném rozsahu. Zvolená organizační struktura napomáhá efektivnímu řízení školy. Činnost všech jejích úseků je zajištěna účelně. Funkčně propracován je vnitřní i vnější informační systém. Nebyla doceněna role metodických orgánů, které jsou málo využívány v oblasti zdokonalování průběhu výuky a zlepšování výsledků vzdělávání a výchovy žáků. Z kontrolní činnosti vedení školy jsou sice vyvozovány závěry, ale mnohdy bez patřičných opatření a důsledně realizované nápravy. Povinná dokumentace nebyla v některých případech vedena průkazně.

Materiálně-technické vybavení školy umožňuje naplňovat výchovně-vzdělávací cíle vymezené zvoleným vzdělávacím programem. Ve sledovaných vyučovacích hodinách byly učební pomůcky i didaktická technika účelně použity, názornost výuky byla zajištěna. Koncepční záměry ředitelky směřují ke zkvalitňování materiálního zázemí školy.

Ve školním roce 2003/2004 jsou ve sledovaných předmětech dodrženy učební plán a učební osnovy vzdělávacího programu Základní škola. Organizace, formy a metody práce jednotlivých vyučujících měly kvalitativně rozdílnou úroveň, většinou však respektovaly charakter učiva. Vstupní a průběžná motivace ve sledované výuce nebyla vždy účinná, jen část vyučujících dokázala vhodně aktualizovat učivo a náležitě využít mezipředmětové vztahy. Malý důraz byl kladen na rozvoj řečových dovedností žáků. Příkladnou úroveň měla výuka v předmětech fyzika a chemie, nízká kvalita vzdělávání byla zaznamenána v českém jazyce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Viktor Verner	Mgr. Viktor Verner v. r.
Členové týmu	PaedDr. Michal Kalabis	PaedDr. Michal Kalabis v. r.
	Mgr. Zdeněk Krejčířík	Mgr. Zdeněk Krejčířík v. r.
	Mgr. Zonna Němcová	Mgr. Zonna Němcová v. r.
	Mgr. Dagmar Raisová	Mgr. Dagmar Raisová v. r.

Kontrolní pracovnice Anna Kouřilová, Sylva Procházková, Zdeňka Velková, Hana Vyhnálková

V Šumperku dne 24. března 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 29. březen 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Anna Göbelová, ředitelka školy	Mgr. Anna Göbelová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI Mgr. Viktor Verner, Lautnerova 1, Šumperk 78701. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Orgán státní správy: Krajský úřad Olomouckého kraje Mgr. Miroslav Gajdůšek vedoucí OŠMT Tř. Kosmonautů 8 779 11 Olomouc	2004-04-13	m5-1069/04-005133
Zřizovatel: Obec Libina 788 05 Libina 523	2004-04-13	m5-1068/04-005133
Rada školy: Ing. Jiří Piňos Dolní Libina 167 788 05 Libina	2004-04-13	m5-1070/04-005133

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.